AU REVOIR, AGNETA

Emma Hamberg

AU REVOIR, AGNETA

Wanneer haar avontuur in de Provence lijkt te stranden, gaat Agneta op zoek naar haar innerlijke kracht

Vertaald uit het Zweeds door Corien Leemburg

eeaan

Eerste druk 2026
Tweede druk 2026

Oorspronkelijke titel *Au revoir Agneta*. Piratförlaget, Stockholm
© 2023 Emma Hamberg
© 2026 Nederlandse vertaling Corien Leemburg/Nuanxed / Oceaan

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.
All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Omslagontwerp bij Barbara
Omslagbeeld © Kristin Lidström
NUR 302
ISBN 9789046833797
ISBN 9789046833803 (e-book)
ISBN 9789046833810 (audiobook)
www.oceaanboeken.nl
Oceaan maakt deel uit van Park Uitgevers

1

'Hé, we wilden alleen even bellen om je te laten weten dat we nog leven! Je vader en ik zitten hier thuis op de veranda, we nemen het ervan. Een glaasje cava en… Kun je een beetje opschuiven, anders kan Agneta me niet zien. Nou ja, je snapt wel…'

Mijn moeders mond vult het hele scherm, terwijl mijn vaders trillende neusgaten slechts de hoek rechtsonder bedekken. O, nu draait de camera in de richting van een groene heg bij het rijtjeshuis ernaast. Terwijl mijn moeder op een zoute stick knabbelt, slaakt ze een enthousiaste kreet. Het zout plakt aan haar lippenstift, en vervolgens blijft het hele goedje aan haar tanden kleven.

'Ann-Sofie en Lennart hebben de heg laten doen. Ze hebben een man uit… Waar komt hij ook alweer vandaan? Litouwen? Nee, Estland! Een superaardige jongeman, spreekt geen woord Zweeds, maar jeetje wat heeft hij het netjes gedaan. Hij *streelde* hem haast met zijn heggenschaar.'

De telefoon schudt weer heen en weer. Het groen verdwijnt uit beeld en kijk: nu ben ik weer terug in mijn moeders opengesperde mond vol zoute sticks. Een glas cava komt dichterbij, terwijl de neus van mijn vader zoveel warme lucht produceert dat de lens ervan beslaat.

'Nu gaat hij ons helpen met onze heg. Hoe heette hij nou ook alweer? Darm…? Of leek het op een ander orgaan? Longo? Leveri?'

'Tarmo, lieverd, Tarmo. Hij spreekt totaal geen Zweeds, maar hij is fantastisch. Zoiets voel je gewoon, Agneta. Je merkt het gelijk.'

Mijn moeder begint zachter te praten, nu wordt het vertrouwelijk.

'Tarmo betekent "energie" in het Ests, dat heeft Ann-Sofie me verteld. Zijn naam past echt bij hem. Hij werkt hard en zorgt voor al zijn kinderen. Hoeveel had hij er ook alweer, daar in Estland?'

Terwijl mijn ouders tot in detail vertellen over Tarmo's privéleven en iets over een oplaadpunt voor elektrische auto's – waarin Lennart blijkbaar erg geïnteresseerd is – verlies ik mijn aandacht. Ze weten niets maar dan ook helemaal niets over mijn leven. Ze bellen nooit om te vragen of ík nog leef. Maar als ze dat zouden doen, zou ik – nadat ik eerst van de schok bekomen zou zijn – ongeveer als volgt antwoorden:

'Lieve papa en mama, wat leuk dat jullie het vragen! Jullie hebben er geen idee van hoe springlevend ik ben. Ik geloof niet dat ik ooit zo vol leven heb gezeten als nu. Het is alsof ik mijn hele niet-geleefde leven nu compenseer. Wat zeiden jullie? Hoe dan? Ik heb een beste vriend. Einar, zoals jullie weten. En nog wat andere vrienden. Ja, jullie horen het goed: ik heb een vriendengroep! Als ik nog in Sollentuna had gewoond, zou ik met deze groep naar de bergen gaan, samen midzomer vieren en naar Benidorm gaan om te golfen. Deze voorbeelden geef ik natuurlijk alleen maar zodat jullie snappen wat ik met het woord "vriendengroep" bedoel: voor de rest is er geen enkele link met de bergen, midzomer of golfen. Bonnibelle, Henri, Colette, Paul en Fabien heten ze. Mijn vrienden. Mijn vriendengroep. Als je erover nadenkt: waarom gaat elk lied, elke film en elk gedicht eigenlijk over de romantische liefde? Waarom niet eens een musical over vriendschap? Met van die sterren, die tijdens de slotscène met een hysterische glimlach over het podium dansen, met neerdwarrelende ballonnen en sneeuwvlokken, omdat ze eindelijk een echte vriend hebben gevonden! Jullie zouden eens moeten zien wat deze vrienden met me hebben gedaan. Wat zei je, mama? Wil je me zien? Wacht, ik draai de camera even… Hier ben ik! Leuk jurkje, hè? Gekocht op de markt in Arles. Het is kort, ik weet het, maar van Einar moet ik gewoon laten zien wat ik in huis heb. Twee benen, fantastisch toch! Want niet iedereen is zo gezegend, en degenen die er wel twee hebben, kunnen ze blijkbaar niet altijd bewegen zoals ze dat zouden willen. Ik kan met de mijne zelfs dansen! Einar en ik dansen bijna elke avond. Hier thuis of op vrijdagavond op het plein. Wat? Nee nee, ik woon niet in een kasteel, hier achter mij zien jullie het klooster. Ik heb daar een eigen toren waar ik in slaap, met uitzicht in alle vier de windrichtingen en met een

onvoorspelbare kerkklok als buurman. Die slaat en klingelt er maar een beetje op los, iets wat perfect bij mij past. O, en jullie zouden de kloostertuin moeten zien, nu de zomer eraan komt: het is alsof hij in de puberteit is geraakt. Borsten, neuzen en benen stoppen simpelweg nooit met groeien. En ook overal haar, op hol geslagen hormonen en ja… alles groeit tegelijk. Nou ja, jullie snappen het wel. *Bam*, abrikozen, *bam,* vijgen, *bam*, kersen, de hele rozentuin: *boem*, *bam*, volop in bloei! Hier zouden we ook wel een Tarmo kunnen gebruiken.'

'Agneta, ben je er nog?!'

Terwijl ze met mijn vader praat, tikt mijn moeder op het scherm.

'Is het beeld vastgelopen of hoe zeg je dat? Ze beweegt niet meer. Je moet de netwerkverbinding even controleren.'

Mijn moeders roodverbrande neus komt dichter bij het scherm. Haar neusvleugels trillen geïrriteerd en ik zwaai naar hen beiden.

'De verbinding is niet vastgelopen, ik ben er nog steeds. Hallo hallo!'

Mijn moeder begint weer te stralen.

'Nou, ik zei net dat… O, daar komt hij al aan!'

De camera trilt, draait een paar keer in het rond en nu kijk ik recht in het kruis van een man, gehuld in een werkbroek.

'*Tere*, Tarmo, *tere*!' roept mijn moeder overdreven luid en duidelijk. Vervolgens fluistert ze vertrouwelijk naar me: '"Tere" betekent "hallo" in het Ests, Agneta.'

Nu verheft ze haar stem weer, het is net alsof er een hysterisch kind aan de volumeknop zit te draaien.

'This is Tarmo! He will talk garden with papa now, so we say goodbye. Tarmo, do you like the cava? It is bubbles in the wine you see and…'

Klik.

En dan zijn ze weg, mijn moeder, mijn vader en Tarmo. Ik leg Einars telefoon op de marmeren tafel.

Einar heeft hem van Paul gekregen, zodat ze met elkaar kunnen facetimen. Iets wat ze ook zeker doen, ook al is het nogal verwarrend voor Einars brein om te begrijpen hoe het allemaal werkt. Is Paul hier of daar – of bestaat hij enkel in zijn fantasie? Is het de dementie of is

het FaceTime? Moeilijk te begrijpen, zelfs voor iemand die wel helemaal 'bij' is. Maar meestal zijn het mijn ouders die bellen, om te vertellen over de nieuwe laadstations van de buren, hoe waanzinnig spannend het onlangs was op de bridgeclub of gewoon om te laten weten dat ze nog leven en me de perfect gesnoeide heg van de buren te laten zien.

Stel je voor dat ze in plaats daarvan naar míjn tuin hadden gevraagd. Dan had ik ze laten zien wat ik nu zie. De zon gaat nu net onder. Het lijkt wel alsof de grond tussen de fruitbomen bij de kloostermuur in brand staat. De hemel is helemaal roze gekleurd. Ik zit op een van de scheve caféstoeltjes op de binnenplaats van het klooster en kijk uit over de kloostertuin. Nee, ik ben geen Tarmo boordevol energie, ik ben Agneta vol liefde. Liefde maait geen gazons. Liefde verandert keurig gemaaide gazonnetjes in fleurige bloemenweides. Ik weet niet eens hoe alle bloemen in de tuin heten, maar het zijn er veel. De rozentuin is zo weelderig geworden, dat hij zich verspreidt richting de fruitbomen en…

'Boooeee!'

Ah ja, daar gaan we weer. Elke avond – zo rond de schemering – is het hetzelfde liedje.

'Boooeee!'

Ik pak de tuinslang, die opgerold aan de buitenmuur hangt, trek hem een paar meter uit en begin te sproeien. Elke ochtend en elke avond. Ondanks dat het pas juni is, heeft de hitte al behoorlijk toegeslagen. Een paar dagen zonder water en alles verschrompelt.

'Boooeee!'

'Ben jij dat, Agneta?'

Einar doet de luiken van zijn slaapkamer open en kijkt slaperig naar buiten.

'O nee… Dat zijn de koeien.'

'Koeien? Hier?'

'Nee, daarginds bij de Dumonts.'

'De Dumonts?'

'De familie met alle koeien en stieren, weet je nog? Die altijd meedoen aan dat stierenrennen, wat jij altijd staat aan te moedigen.'

Einar staart over de kloostertuin. Bijna blind. Dan weerkaatst het geloei opnieuw door Saint Carelle.

'Boooeee!'

Plotseling lijkt het alsof hij weer kan zien en begint hij te lachen.

'Nu voelt ze zich weer op haar gemak, dat hoor je. O, kon ik maar een van Dumonts dieren zijn. Elke nacht gepakt worden door een van die elegante stieren, gewoon daar in de buitenlucht. Niets is heerlijker dan bereden worden door een stier onder de blote hemel. Heb jij al ontbeten?'

'Ja, twaalf uur geleden. Maar we gaan zo avondeten. Heb je trek?'

'Ja. In de stier.'

Verlangend zucht Einar in de richting van de Dumonts. Dan gaat de telefoon nog een keer. Mijn moeder is terug op FaceTime. Ik neem op. Ze loopt net met de lege wijnglazen op het dienblad terug naar het huis. Ze fluistert. De telefoon ligt eveneens op het dienblad. Ik zie haar grote borsten onder haar turquoise hemdje heen en weer wiegen.

'Agneta. Ik vergat nog iets.'

Nu komt het. Nu gebeurt het! Nu vraagt ze zich af hoe het met mij…

'Je vader en ik hebben met elkaar gepraat: we vinden dat het tijd is dat je naar huis komt. Je hebt je verzetje gehad, je midlifecrisis is nu wel voorbij en… ROLAND?! Die schalen kunnen niet in de vaatwasser!'

'Mam, ik ben geen veertig meer. Ik ben vijftig. Ik heb geen midlifecrisis. Ik voel me beter dan ooit.'

'Ik word gek van je vader! Hoe vaak heb ik hem nou al gezegd dat de gouden randen eraf gaan als je ze in de vaatwasser doet? Je moet er voorzichtig mee zijn.'

'Bij mij heeft alles om me heen nu een gouden randje gekregen. En ik ben er zó voorzichtig mee, ma, je zou trots op me zijn. Hier wordt er helemaal niets in de vaatwasser gestopt!'

Nu heeft mijn moeder de telefoon op het aanrecht gelegd. Terwijl ik hoor hoe ze de schalen met de hand afwast en intussen met luide stem verder kletst, staar ik naar het plafond.

'Hoe dan ook, er is een gezegde: "Beter één vogel in de hand dan tien in de lucht."'

'Zucht.'

'Je bent Zweeds, Agneta. Je bent niet Frans, ook al lijk je dat te denken. Het begint belachelijk te worden nu. Magnus, het huis, de kinderen, het werk… Dat is iets om zuinig op te zijn. Is dat wat je vader en ik hier hebben opgebouwd echt zo vreselijk? Wij zijn gelukkig met dit alles en dat kun jij ook zijn, als je maar… Roland! Rolaaand! Mijn hemel, hij moet echt een gehoorapparaat kopen. ROLAAA…'

Ik denk dat ik nu maar 'bevries'. Bedankt mam voor de perfecte manier om zonder ook maar iets te hoeven zeggen een FaceTime-gesprek te beëindigen. Ik ga helemaal stilzitten met mijn mond een klein beetje open. Mijn moeder staart naar me en drukt vervolgens met haar vingers op alle knoppen die ze maar kan vinden.

'Nee, nu is het scherm weer bevroren.'

Klik.

Dat was ma.

'Booooeee!'

En dat was weer de koe van de Dumonts.

2

Barry en Judy wrijven langs mijn benen. Miauwend en bijna jankend van opwinding, terwijl ik in de krappe, bloedhete keuken de verse vis verpak in hopen zout. Nee, dit gebeurt hier niet vaak. Het gebeurt ook niet vaak dat er een oude geliefde van Einar opduikt met zes kilo zout als cadeau, in plaats van bloemen. Zout dat hij meegenomen heeft van een plek genaamd Eggemort, wat helemaal niet aantrekkelijk klinkt. Het lijkt eerder een soort personage uit *Harry Potter*: 'Hij-Die-Niet-Genoemd-Mag-Worden'. Voldemort, met andere woorden. Bij hem wil je geen zout halen. Maar blijkbaar spel je Eggemort als 'Aigues-Mortes', en plots wordt het zout vele malen specialer.

Dus wat doe je dan met zes kilo zout? Nou, je gebruikt het voor de vis. Je vult forellen met kruiden (o, wat klink ik wereldwijs, nietwaar?), legt ze op een bakplaat en bakt ze in laagjes zout, met opgeklopt eiwit, een paar keer sproeien met de plantenspuit en hup, de oven in.

Zo. Nu zijn de katten ook weer rustig. Hun liefde is echt wel van korte duur.

'Weten jullie wat, lieve katjes? Mij houden jullie niet voor de gek. Ik heb ergens gelezen dat jullie al aan ons – jullie baasjes – beginnen te knabbelen als ons lichaam nog maar amper is afgekoeld. Honden daarentegen kunnen hun baasjes ook opeten, maar zij wachten langer dan jullie. Jullie soort slaat gewoon meteen toe. Bazinnetje dood!? Ze kan ons niet langer aaien of te eten geven, is totaal nutteloos geworden. Dan maar gewoon opeten. Jullie zijn lief en schattig, maar mij houden jullie niet voor de gek met dat geslijm.'

Barry en Judy staren me aan. Even verdenk ik ze ervan dat ze me levend zullen villen. Maar dan veranderen ze van gedachten, werpen

een blik op de oven waar de vis intussen in ligt te bakken en rennen weg. Ik pak mijn glas wijn, verlaat de hete keuken en ga aan de bronzen tafel in de rokerige eetkamer zitten. Als mijn vader en moeder me opnieuw zouden bellen en geschokt zouden uitroepen: 'Maar lief kind, we hadden het alleen maar over onszelf en over Tarmo. We vergaten helemaal te vragen hoe het met jou gaat. Hoe gaat het met je? Vertel! We willen het horen! Schuif op, Roland, zodat ik onze dochter kan zien', dan zou ik – nadat ik eerst van de schok bekomen zou zijn – ongeveer als volgt antwoorden:

'Ik praatte net met de katten hier. Overigens, over dieren gesproken… Het is raar dat je het enkel en alleen over *dieren* hebt, als het gaat over beesten die vervellen of hun veren verliezen. Volwassen slangen bijvoorbeeld, die vervellen op speciale momenten in hun leven, wanneer hun oude huid te krap is geworden. Zo was het ook bij mij, mijn huid werd veel te krap. Of vogels die in de rui zijn. Versleten veren die niet meer goed functioneren, worden vervangen door stevige nieuwe, die weer een tijdje mee kunnen. Mijn afgezwakte vleugels waren er volledig mee opgehouden. Ja, ik ben een mens en ik ben zowel verveld als in de rui geweest. Niet alleen qua huid en veren, maar ik ben ook van huis gewisseld! Dus nu zit ik hier in mijn gloednieuwe zachte velletje met frisse veren in een Franse keuken, die ik nu ken alsof ze van mij is. Je zou kunnen zeggen dat ook mijn kookkunsten een upgrade hebben gekregen. In feite is heel mijn leven op zijn kop gezet.'

'Wie heeft wat op zijn kop gezet?'

Einar komt de keuken binnen in een gekreukte pyjama, een zijden sjaal en een sigaret. Nee, twee sigaretten. Eentje aangestoken in zijn hand en eentje onaangestoken in zijn mond.

'Ik. Ik praatte alleen maar even met mijn ouders.'

'Zijn ze hier of daar?'

'Daar.'

'Jammer. Het zou leuk geweest zijn om ze te ontmoeten. Is Paul er al?'

'Paul is in Täby, in Zweden.'

'Täby?! Wat doet hij daar?'

'Hij woont daar.'

'Waarom in vredesnaam?'

'Tja, dat moet je aan hem vragen.'

'Een kind kan niet alleen wonen! Zelfs niet in Täby.'

'Hij is intussen zo rond de zestig.'

'Paul?'

Einar staart me aan.

'Weet je het zeker?'

'Ja. Jij bent over de tachtig en hij is zestig.'

Einar neemt een trekje van de ene sigaret, terwijl hij de andere in de asbak op tafel drukt.

'Dan is het oké dat hij in Täby woont.'

De bijna lege zoutemmer staat op de tafel en Einars blik blijft erop hangen.

'Wat heb je met het zout gedaan?'

Trots wijs ik naar de keuken en de oven.

'Ik heb er "vis in zoutkorst" mee gemaakt!'

'Vis in zoutkorst?! In het zout van Aigues-Mortes?'

'Je had een hele emmer vol gekregen. Ik dacht dat we het maar moesten gebruiken.'

'Weet je hoeveel dat zout waard is?'

'Waard? Hoezo? Hoe bedoel je?'

'Zout van Aigues-Mortes is het meest aromatische zout ter wereld. Een paar korrels ervan zijn genoeg om je kip extra *bite*, je salade een ongekende twist of je cake precies de touch te geven die hij nodig heeft. Dit is het "goud" onder het zout. Nee, het is de GOD van het zout! Zo'n emmer kan wel zesduizend kronen kosten.'

'Zoveel? Voor alleen een beetje zout?!'

'Ik zei toch dat het geen gewoon zout is, het is de "god" van het zout. Tijd om je oren te laten uitspuiten, dacht ik zo.'

Geïrriteerd neemt Einar een diepe trek van zijn sigaret. Ik slik. Ik voel me totaal niet meer wereldwijs, maar eerder als 'miss Eggemort'. Einar hijst zijn pyjamabroek op, kijkt me met een hernieuwde, heldere blik aan en klapt vrolijk in zijn handen.

'Dus! Wat eten we vanavond?'

'Die gebakken vis in…'

'Gebakken? Waarin?'

'In zou… ik bedoel, in kruiden?'

'Kruiden! O, lekker. Dan ga ik nog een poosje naar het atelier. Roep maar als het klaar is.'

'Doe ik.'

Gered door de dementie.

BAM BAM BAM!

Daar heb je het gedonder al, met dat vastzittende zout. Met de hamer bewerk ik de keihard geworden zoutkorst onder de vis. Ik wrik, hak en jaag nieuwsgierig geworden katten weg, totdat de goddelijke korst uiteindelijk loskomt. In het kookboek zag het er zo makkelijk uit: gewoon de vis in het zout leggen, in de oven en dan vervolgens voorzichtig met zoutlaag en al *optillen*. Optillen?! Voorzichtig?! Het lijkt eerder op het volkomen mishandelen van die zoutlaag, en dan de overgebleven resten eraf schrapen. Maar daar – boven op al het zout – liggen twee vissen met hun buiken vol kruiden. Het ruikt precies zoals het Franse kookboek beloofde.

Vol enthousiasme ren ik naar de kelder. Hier bevinden zich niet alleen Einars en Armands verzameling lege champagneflessen, de wasmachine, oude paspoppen en een aangename koelte, maar ook vijf gigantische linnenkasten. Elk exemplaar is een avontuur op zich. Geloof me, ik heb ze allemaal al verkend. Op dit moment ben ik op weg naar de notenbruine met de gebeitste spiegeldeuren.

'Aaaah, de geur alleen al!'

Textiel, hout en de geurzakjes die Armand lang geleden heeft gemaakt van Savon de Marseille-zeep. Hij sneed ze in stukjes, stopte die in stoffen zakjes, bond daar dunne linten omheen en legde ze vervolgens her en der tussen de tafelkleden. En wat voor kleden! Afkomstig van reizen naar alle uithoeken van de wereld, van familieleden, rechtstreeks uit de hel, met citroenen, naakte mannen, vogels, onzedige, religieuze… Als je ooit een exemplaar zoekt, vind je dat hier. Op dit moment zoek ik er eentje met vissen. Ik werk me

door de stapel heen, net als door een verzameling grammofoonplaten in een oude bak. Daar! Ik wist het. Een geblokte print met hysterische kleuren en rondzwemmende vissen, die eruitzien als uitgehongerde haaien. Niet echt mooi, maar… het zijn in elk geval vissen! Met een lichte zweem Savon de Marseille.

Einar is helemaal niet in het atelier. Ook niet in de slaapkamer, de bibliotheek, het penisvormige zwembad of de badkamer. Hij is net als de katten, overal en nergens. Zijn brein werkt precies hetzelfde. De ene seconde hier, de andere daar – in een compleet andere tijd en wereld. Meestal bij Armand of Paul. Althans, op de een of andere manier. Ik weet niet hoe vaak ik hem al in het dorp heb gevonden, op weg naar Paul. Of in de passagiersstoel van de crèmekleurige Opel, wachtend totdat Armand hem naar de markt in Arles zou brengen.

Maar vaak verdwijnt hij ook simpelweg. Elke keer word ik dan helemaal koud, alsof de winter me in één klap overvalt. Alsof de sneeuw in mijn aderen belandt en het in mijn hart tien graden onder nul is; zo'n allesomvattende angst. Einar mag niet verdwijnen. Toch is dat precies wat hij doet. Zowel zijn lichaam als zijn ziel is volledig onberekenbaar.

Nu voel ik de sneeuwvlokken vallen op mijn huid. Ik ren naar de slaapkamers in het oostelijke deel van het klooster. De kamers voor de gasten, de feesten, de geliefden en alle heilige aangelegenheden. De luipaardkamer? Leeg. De zandstenen zaal? Leeg. De kamer van Lodewijk de Dertiende, met opgezette dierenkoppen met scheel kijkende glazen ogen en spinnenwebben ertussenin en in het midden het enorme hemelbed, met jachtmotieven op het zware fluweel. Niemand te bekennen. Ik doe de deur achter me dicht.

In de gang – naast de deur naar de kamer van koning Lodewijk – staat een lange, hoge boekenkast. Maar… Ik dacht altijd dat die helemaal tot aan de buitenmuur kwam. Met mijn hand strijk ik langs de ruggen van de boeken en waar de kast eindigt – verstopt achter de rand van de plank – bevindt zich nóg een deur, smaller en onopvallend. Ik pak de klink vast. Maar de deur zit muurvast, alsof hij is

uitgezet door het vocht. Met mijn voet tegen de muur trek ik opnieuw. Dan gaat hij met een knarsend gekraak open. Het lijkt alsof niet alleen ik deze ruimte heeft gemist. De invloed van Einar en Armand is hier niet voelbaar. Deze kamer behoort tot een andere tijd.

In de duisternis onderscheid ik drie smalle ijzeren bedden, met boven elk een eenvoudig kruis aan de muur. Daarnaast een paar houten stoelen, een kledingkast en een po. De bedden zijn netjes opgemaakt met witte lakens, platte witte kussens en grijze dekens. De kussenslopen zijn voorzien van gladgestreken linten. Ik gluur in de linnenkast, waar keurig opgevouwen stapels met lakens en kleren liggen. Hebben de nonnen hier geslapen, in deze kleine bedden? Het ziet ernaar uit dat deze kamer blijkbaar sinds hun tijd niet meer open is geweest, want hij moet echt worden gelucht. Ik doe het raam open, klap de luiken opzij en laat de avondlucht binnenstromen.

De zon is bijna helemaal onder. Nu zijn alleen de grote kroonluchter aan een tak van de hoogste kastanjeboom en de lampjes rondom in de kloostertuin nog aan. Er zijn veel lichtjes: in de bomen, rond de stammen, bij de hoeken van het huis en in de struiken. De schaduwen die over de muren kruipen, zijn dramatisch indrukwekkend.

'Wat in…?! WEGWEZEN!'

Judy en Barry kijken niet eens naar me op, terwijl ik een paar verdiepingen hoger met mijn armen zwaai. Ze blijven gewoon midden op de gedekte tafel staan en smullen schaamteloos van de Eggemortvis. Ik haast me de nonnenkamer uit, ren de smalle stenen trappen af, door de rode kamer en via de achterdeur de rokerige bibliotheek uit. Ik struikel over een paar potten, slaag erin de vijgenboom te ontwijken en…

De katten zijn verdwenen. In plaats daarvan is het Einar, die nog altijd in zijn gekreukte pyjama aan tafel zit. Hij schenkt de wijn in de glazen, alsof er niets is gebeurd en alsof hij er al urenlang heeft gezeten. Intussen komen de katten achter hem tevoorschijn, terwijl ze zo onschuldig mogelijk proberen te kijken.

'Agneta, ga zitten. Wat een maaltijd, wat een avond!'

Ach Einar, hij was helemaal niet verdwenen, hij is gewoon hier! De sneeuwvlokken smelten weg. Maar dan zie ik de overblijfselen van 'het feestje' dat de katten zojuist hebben gevierd.

'Ons eten is helemaal verpest.'

'Verpest? Waarom zeg je dat?'

Einar kijkt me oprecht vragend aan, terwijl ik naar de ravage op tafel wijs.

'Ze hebben overal aan gezeten. Kijk naar het tafelkleed! Vol vis en zout, en ik dacht…'

Einar schuift de stoel naast zich naar achteren en klopt uitnodigend op de zitting. Braaf neem ik plaats, terwijl hij de vis schoonmaakt, wat stukjes op mijn bord legt en me gebaart om een slok wijn te nemen. Wat ik vervolgens ook doe. Een hele grote zelfs.

Einar glimlacht naar me.

'*Ver*beteren en *ver*pesten liggen dichter bij elkaar dan je denkt. *Ver*leiden is ook niet ver uit de buurt. *Ver*delen is ook onderdeel van dezelfde woordfamilie, zou je kunnen zeggen. Je hebt de katten *ver*leid, ze hebben het eten *ver*deeld en wat een geluk dat ze niet alles hebben *ver*pest, maar wat voor ons hebben overgelaten, waar we onszelf aan kunnen *ver*lustigen. Weinigen zijn *ver*rijkt met het voorrecht om zulke *ver*lustigde katten te hebben, nietwaar? Wil je wat brood, mijn liefste?'

Einar reikt me het mandje met stokbrood aan. Terwijl ik het brood in het vocht dompel dat de vis heeft achtergelaten, onderdruk ik de gedachten aan toxoplasmose, vogelgriep, kattenkrabziekte en al die andere enge kattenparasieten. Einar schudt twee linnen servetten uit en legt er één op mijn en één op zijn eigen schoot. Dan heft hij het glas en proosten we.

'Weet je, mijn liefste, deze vissen en dit zout komen uit de zee.'

'Ja.'

'Het leven, ons kleine leven in onze kleine lichamen, is als een enorme zee. Hoe goed we ook kunnen zeilen, kunnen zien waar de wind vandaan komt en onze reddingsvesten om kunnen doen, het is de zee die bepaalt. Komt er een storm, dan komt er een storm. Ontstaan er onderstromen, dan ontstaan er onderstromen. Maar de zee geeft ons

niet alleen maar storm en ellende. Hij biedt ons ook een warm bad, waarin we kunnen liggen dobberen met onze gezichten in de zon en waarin we heen en weer gewiegd kunnen worden. Hij geeft ons kreeften, vette vissen, zout en oesters, waar soms parels in zitten. Kortom, je moet je er maar gewoon in storten en er het beste van hopen.'

'Mooi, maar… wat bedoel je nu eigenlijk?'

'Dat je niet verdrietig moet zijn over het feit dat de katten een beetje aan de vis hebben geknabbeld, het tafelkleed hebben verkreukeld en dat het eten niet helemaal geworden is zoals je had gedacht. Heb je plezier gehad toen je aan het koken was?'

'Ja, absoluut. Het was spannend om uit te proberen met al dat zout… ik bedoel de kruiden, en om te ontcijferen wat er in het Franse kookboek stond.'

'Dus je genoot ervan toen je het klaarmaakte?'

'Deed ik dat? Ja, dat denk ik wel… een beetje.'

'Dan is er absoluut niets verloren gegaan. Weet je wat een *Dultson-kyil-Khor* is?'

'Een vis?'

'Nee, het is Tibetaans en betekent zoiets als "zandtekening van gekleurd poeder"'.

Het is vreemd met Einars dementie. Midden in een zin kan hij zo van gedachten veranderen. Van vis naar Tibetaanse zandtekeningen, binnen drie seconden.

'Weet je, Tibetaanse monniken kunnen wekenlang achter elkaar de prachtigste kunstwerken zitten maken. En wanneer ze klaar zijn, kijken ze op, bewonderen ze wat ze hebben gemaakt en halen ze er vervolgens hun hand eroverheen. Plotseling, in een paar seconden… is alles weg.'

'Ze maken hun kunstwerken kapot?'

'Nee, integendeel. Dat ís juist de kunst. De kunst om te begrijpen dat alles vergankelijk is. En dat het ondanks alles de moeite waard is. Even was het mooi. En het mooie blijft, zelfs wanneer het weg is. Zoals wanneer je een echt overheerlijke maaltijd klaarmaakt, die in een oogwenk wordt opgegeten. Of een zandkasteel bouwt op het strand! Het duurt uren: je bouwt, je versiert het met allerlei veren en

zoekt stukjes strandhout om een brug te bouwen over de slotgracht. Intussen schijnt de zon op je rug. Dan komt het tij. De volgende ochtend is het hele kasteel verdwenen, inclusief de veren. Er is helemaal niets meer van over. Maar het was een mooie dag, met een mooi kasteel en dat blijft je bij.'

Oké, sorry, dit keer gooide niet zijn dementie alles overhoop. Nu was ik zelf niet slim genoeg om het verband te begrijpen, totdat Einar het praktisch op mijn voorhoofd schreef.

'Ik weet niet of ik het daarmee eens ben.'

'Bedoel je dat alle Tibetaanse monniken ongelijk hebben?'

'Ik haat het dat alles een einde kent. Ik wil geen zandkastelen bouwen als ze de volgende ochtend weer weg zijn.'

'Pijn heeft meestal ook een einde. Is dat dan niet iets positiefs?'

'Ja, ja, maar al het mooie heeft ook een einde. Elke keer als je verdwijnt bijvoorbeeld, sta ik doodsangsten uit.'

'Ik verdwijn toch niet? Je moet wel realistisch zijn, begrijp je, *mon amour*. Je kunt jezelf de zee niet onthouden, enkel en alleen omdat je bang bent voor een storm. Denk aan alles wat je mist. Wat als we ons niet in zee hadden durven storten, bijvoorbeeld?'

'Jij en ik?'

'Ja. Alles wat we hier hebben, is te danken aan het feit dat we niet bang waren voor de stormen. Dat we niet bang waren om te verdrinken. *Mon cher. Quelle baignade!*'

Einar veegt zijn mond af met het servet. Vervolgens zwaait hij met zijn armen naar zijn eigen paradijs, waarbij zijn blik blijft haken aan het open raam een paar verdiepingen hoger.

'*Mais mon cher Armand… Pourquoi la fenêtre est-elle ouverte? Dans la chambre des filles?* Armand?'

'Ik heet Agneta. Ik spreek geen Frans.'

'Je verstaat geen Zwéédsˌ lieverd. Ben je helemaal in de war?'

'Jawel, dat wel. Maar jij praat nu Frans.'

'*Absurdité!* Waarom staat het raam in de meisjeskamer open?'

'De meisjeskamer?'

Einar kijkt me aan. Zijn ogen straalden net nog van verlangen naar de zee en begonnen vervolgens nóg meer te stralen toen hij mij voor

Armand hield. Nu is hij zoekend. Even weet ik niet waar hij nu is, wat hij ziet. Wie ik ben of wie die meisjes zijn, dat weet hij evenmin.

Voorzichtig vragend legt Einar zijn hand op mijn been, alsof hij wil controleren of hij op de goede weg is.

'Ben je in je kamer geweest? Dat is lang geleden.'

'Mijn kamer?'

'Ja, hij is open. Kijk!'

Einar wijst naar boven, naar de tweede verdieping en de open ramen van de meisjeskamer.

'Ik zocht jou en kwam er toevallig langs, maar het was er heel benauwd, dus ik…'

'Ben jij… Bonnibelle nu?'

'Nee, ik ben Agneta.'

'Agneta?'

'Ja. *Moi Agneta, toi Einar.* We hebben net gegeten van de vis die ik had gebakken en die de katten hadden opgegeten. Je sprak over de zee en de zandtekeningen die de monniken vervolgens weer kapotmaken.'

'Nee, ze maken ze niet kapot. Ze offeren ze op, zodat we het mooie van de vergankelijkheid begrijpen.'

Ik voel hoe binnen in mij de sneeuwvlokken beginnen te vallen.